

РЕШЕНИЕ

№ 4150

гр. София, 07.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65
състав,** в публично заседание на 08.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **11086** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 85, ал.1 и ал. 4 вр.с чл. 84, ал.3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), вр. с чл. 145 – 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Х. М. Б., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], С., гражданка на С., търсещ закрила, против Решение № 11030/24.10.2024г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ – МС), с което на основание чл. 75, ал.1, т.2 и т.4 от ЗУБ е отказано да ѝ се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се твърди, че решението е незаконосъобразно, поради допуснати при постановяването му съществени нарушения на административнопроизводствените правила и противоречие с материалния закон. Твърди се, че административният акт е издаден в нарушение на чл. 35 и чл. 36 от АПК, че административният орган не е изяснил фактическата обстановка, поради което е постановил необосновано решение. Сочи, че анализът на изложената в решението обстановка в С. е формален, противоречив и некореспондиращ с личната ѝ бежанска история. Счита, че са налице основателни опасения за живота и сигурността ѝ, ако бъде върната, поради което са налице предпоставките, предвидени в закона за предоставяне на международна закрила. Позицията се на Решение на Съда на ЕС от 17 февруари 2009 година по дело С-465/07, съгласно което личният елемент на засягане на молителя може да се счита за установен, ако в държавата по произход или в съответния регион, в който ще бъде

върнато лицето, насилието е в такава висока степен, че самото пребиваване в този район е заплаха за живота и сигурността му. Моли съда да отмени решението като незаконосъобразно на основание чл. 146, т.3 и т.4 от АПК и върне преписката на административния орган за ново произнасяне. В съдебно заседание, изтъква, че съпругът ѝ е с предоставен хуманитарен статут в страната и в случая са налице предпоставките по чл.8, ал.9 от ЗУБ и следва да ѝ бъде предоставен хуманитарен статут. На 14.01.2025г. представя писмена защита.

Ответникът, председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, изпраща административната преписка по издаване на оспореното решение. В съдебно заседание, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата, излага доводи за законосъобразност на обжалваното решение. Моли съда да отхвърли жалбата.

Софийска градска прокуратура изразява становище за законосъобразност на обжалваното решение и моли съда да отхвърли жалбата. Конкретно счита, че е съобразена личната бежанска история и положението в С..

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства поотделно и в своята съвкупност и доводите на страните, по свое убеждение и по реда на чл. 235, ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 144 от АПК, намира за установено от фактическа страна, следното:

С молба до ДАБ при МС с вх. № ВР-13-639 от 07.06.2024г. на Регистрационно-приемателен център (РПЦ) - С., към ДАБ – МС (л.46), Х. М. Б., гражданка на С., [дата на раждане] в [населено място], С., етническа принадлежност – арабски, вероизповедание – християнка, семейно положение – омъжена, е поискала предоставяне на международна закрила. Самоличността ѝ е установена въз основа на декларация, на осн. чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ (л. 38). Попълнен е и регистрационен лист към молбата (л. 44-45). В хода на административното производство е представила копие на преписка за актуално състояние на гражданин, издадено на 31.07.2024 г. (л.18-20).

С писмо рег. № УП-16163/14.06.2024 г. на ДАБ-МС (л.26), началник отдел “ПМЗ – кв. Военна рампа” е изискал от Държавна агенция "Национална сигурност" (ДАНС) писмено становище по постъпилата молба за международна закрила. С писмо рег. № М-14180 от 10.09.2024г. (л.17) директорът на специализирана дирекция “М” - ДАНС уведомява председателя на ДАБ-МС, че към момента ДАНС не възразява да бъде предоставена закрила на лицето в случай, че отговаря на условията по ЗУБ.

С Х. М. Б. е проведено интервю на 15.07.2024 г., в което заявява, че е напуснала нелегално С. през 2019 г. Заминала за Л. заедно със своята майка и двете си дъщери, където останали да живеят 5 години. През 2024 г. заминала сама нелегално за Турция, там останала 10-15 дни, след което нелегално влязла в България. Чужденката конкретно посочва, че са я оставили в един парк в България около месец преди интервюто. Пред интервюиращия орган лицето мотивира молбата си за международна закрила с твърдението, че правителството е преследвало баща ѝ и съпругът ѝ. Според думите ѝ тя била християнка и нямала възможност там да посещава църква и да разказва за религията си. Също така била арестувана веднъж през 2015 г., заради проблемите на мъжа и баща ѝ с правителството. Твърди, че вече няма близки в страната, които да ѝ изпратят документи за самоличност. Разказва, че е била омъжена, но се е развела със съпруга си, който в момента е в България и не е пожелал да направи процедура по събиране на семейство. Майка ѝ заедно с дъщерите ѝ са останали в Л.. Заявява, че е завършила втори клас и цял живот е била домакиня.

Когато е започнала войната в С., правителството започнало да преследва хората, които са имали проблеми с тях, убили баща ѝ, а мъжът ѝ напуснал страната. Според думите ѝ причината да напусне страната е войната, опасностите и несигурността там. Тя лично никога не е била заплашвана. Като конкретен повод да напусне страната си на произход посочва войната и съпътстващите я опасности и несигурността.

Поради липса на документи и наличието на съмнения относно страната по произход на 29.07.2024 г. е проведено второ интервю с чужденката, за което е съставен протокол УП 16163/29.07.2024 г. (л. 21-22). Кандидатката твърди, че е родена в [населено място] и е живяла винаги там. Запозната е с малко от градовете в С.. Твърди, че е забравила повечето от градовете, не знае много за транспорта там, защото не го е ползвала и след войната не е излизала от дома си. Според думите ѝ в С. имало два химна, едни за свободните хора и друг за властите, но тя не знае нито единия от двата. Не помни как изглеждат табелите с номерата на колите, защото от 5 години не е в родината си. Предполага, че най-голямата банкнота в С. е 50 лири, но не помни какво е изобразено на нея. Кандидатката изброява имена на месеците с фонетично арабско произношение, използвано в европейските езици. Представеното от чужденката, по време на интервюто, копие за актуално състояние на гражданин е прието за съмнително, поради липсата на оригинал.

Със становище рег. № УП-16163 от 17.10.2024 г. е предложено на председателя на ДАБ – МС да откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут на Х. М. Б. и на малолетните ѝ деца.

С оспореното в настоящото производство Решение № 11030/24.10.2024г. председателят на ДАБ – МС, на основание чл. 75, ал.1, т.2 и 4, вр. с чл.8 и чл.9 от ЗУБ, отказва да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на Х. М. Б.. Приел е, че за чужденката не са налице предпоставки за предоставяне статут на бежанец по ЗУБ, тъй като в представената бежанска история не са налице субективният и обективният елемент на понятието „основателно опасение от преследване“. Посочено е, че от проведеното интервю с чужденката се установява, че същата не е била осъждана и не е преследвана от държава, партии или организации и недържавни субекти, нито в страната ѝ на произход - С., нито пък в страната, в която е живяла - Л.. Чужденката не е заплашвана или преследвана по етнически или религиозни причини нито в С., нито в Л.. За недостоверна е приета информацията, че е гражданка на С., поради несъответствията и несигурните отговори в проведеното на 29.07.2024 г. интервю. Административният орган изтъква, че заявените причина за напускане на С. била войната, но след напускането на страната чужденката се е установила да живее в Л. заедно с майка си и децата си в продължение на 5 години. Заклучил е, че сирийската гражданка е напуснала Л. не за да търси международна закрила, а за да търси по-добър стандарт на живот в Европа, тъй като не е посочила и за тази държава никакви основателни опасения от преследване, съгласно чл.8, ал.1 от ЗУБ. Посочено е още, че представената от Х. М. Б. история е противоречива и нелогична, поради което е приета за недостоверна и измислена единствено с цел получаване на закрила. Прието е, че твърденията ѝ не съдържат информация за осъществено спрямо нея преследване и по смисъла на чл.8, ал.2-5 ЗУБ, както и риск от бъдещо такова в държавата ѝ по произход, както и в държавата Л.. Сирийската гражданка е заявила, че член на семейството ѝ – нейният съпруг е в Република България, но не е пожелал да направи процедура по събиране на семейството, поради което решаващият орган, не е подложил на обсъждане хипотезата на чл.8, ал.9 от ЗУБ и е отхвърлено искането ѝ за

предоставяне на статут на бежанец като неоснователно. Въз основа на събраните доказателства в хода на проведеното административно производство и въз основа на изложената от кандидата бежанска история, административният орган е заключил, че не може да се приеме, че сирийската гражданка е напуснала страната си на произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не са налице и данни, че е заплашена от изтезание или унизително отнасяне или наказание, поради което е приел, че не са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ. По отношение на основанието по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ в решението административният орган се е позовал на информацията за обстановката в С., изложена в справка с вх. № МД-02-3/15.10.2024г., изготвена от дирекция „Международна дейност“ при ДАБ-МС. Изрично е посочил, че всички справки, изготвени от Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ ясно показват, че обстановката по сигурността в С. е достигнала прага на всеобхватно насилие в рамките на вътрешен въоръжен конфликт, преминал в гражданска война. Изложил е мотиви, че всички големи градове, включително Д., са разположени в контролирана от правителството зона, където свързаното с конфликта насилие е спорадично, но съществува риск за сигурността, поради произволните арести, насилствени изчезвания и действащи безнаказано въоръжени и престъпни групи. Същевременно е отчетено, че тази опасност не е непосредствена, тъй като чужденката, заедно с децата си е прекарала 5 години на територията на Л., без да съществува риск за сигурността ѝ. В тази връзка Председателят на ДАБ-МС е направил преценка, че в конкретния случай не се установяват предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, поради което е приел и искането за неоснователно.

Като част от административната преписка е представена справка вх. № МД-02-3/15.10.2024г., изготвена от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС, относно: актуално обществено - политическо положение (към 15.10.2024 г.); какво е отношението на властите в страната спрямо мъже, неотслужили военна служба, завърнали се в родината си: съществува ли насилствено присъединяване към кюрдските сили (л. 11-15).

В хода на съдебното обжалване от ответника допълнително са представени справки, изготвени от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ – МС, както следва: с вх. № ЦУ-1884/30.08.2024г., относно общото положение в Сирийската арабска република и актуалната политическа обстановка в С. към 30.08.2024г; с вх. № ЦУ-2070/04.10.2024г., относно актуалното положение, обществено-политическа и икономическа обстановка в Л., нивото на сигурност в страната и спазване на човешките права, към 04.10.2024г.(л. 64-75, 95-98); с вх. № МД-02-109/29.11.2024 г. касаеща положението в Сирийската арабска република към 29.11.2024г. (л. 91-94).

В изпълнение на указанията на съда от страна на ответника. е представена справка с вх. № МД-02-124/12.12.2024г., относно актуалната обществено-политическа обстановка в С. след падането на режима на президента Б. А. (л. 104-107). Представена е и актуална справка за ситуацията в Л. с вх. № МД-02-6/06.01.2024г., относно актуалното положение, обществено-политическа и икономическа обстановка в страната, нивото на сигурност и спазване на човешките права, към 06.01.2025г. (л. 109-117).

Във връзка с дадени по делото указания от страна на ответника е представено писмо (л. 74), в което информира, че с Решение № 11797/28.07.2023 г. на председателя на

ДАБ-МС е предоставен хуманитарен статут на Д. С. А.. Посочено е, че видно от изготвения в хода на производството протокол от проведено на 20.06.2023 г. интервю, както и от регистрационния картон на чужденеца се установява, че неговата съпруга е Н. М., а не Х. М. Б.. Визираните документи са приложени към писмото.

По делото са изслушани свидетелските показания на Д. С. А., гражданин на С., с предоставен хуманитарен статут в Република България, които заявява, че познава жалбоподателката. Двамата имат религиозен брак и заедно имат две деца – на 6 и на 7 години, които са в С. с майката на кандидатката. Посочва, че тя му е втора съпруга. Първата му съпруга се казва Н. М., с нея също има религиозен брак. От нея има едно дете, като в момента и те са в С.. Свидетелят заявява, че не е споменавал втората си съпруга по време на интервюто, тъй като по българския закон има право на една.

Пред съда жалбоподателката заявява, че има две дъщери, които са в С., там е опасно и иска да са при нея. Заявява, че с Д. С. А. има религиозен брак, като той има развод с другата си съпруга.

От така приетото за установено, настоящият съд прави следните правни изводи:

Решението е постановено в писмена форма от компетентен административен орган – председателят на ДАБ при МС, съгласно чл.48, ал.1, т.1 от ЗУБ.

От приетите и неоспорени по делото доказателства се установява, че жалбоподателката е информирана писмено, на разбираем за нея език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията ѝ, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомена за датата на насрочените интервюта, по време на които е дала съгласието си и е заявила, че няма пречки за провеждането им. По време на интервютата ѝ е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от нея език, като за целта е осигурен превод. След провеждане на интервютата текстът на всеки от протоколите ѝ е преведен на разбираем от нея арабски език, удостоверила е с подписа си, че няма възражения по него. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ, молбата е била разгледана индивидуално, като сирийската гражданка е имала възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е била ограничена да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.-

Обжалваното решение е издадено в съответствие с материалния закон, в частта му, касаеща статут на бежанец. Съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Правилен е изводът на административния орган, че изложените от лицето причини за напускане на държавата по произход не представляват материалноправно основание по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Законсъобразно и обосновано административният орган е приел, че жалбоподателката не е заявила нито едно обстоятелство, което може да бъде свързано с която и да е от причините за преследване, посочени в закона.

В проведеното на 15.07.2024 г. интервю тя изрично е отрекла да е била лично заплашвана. Конкретно е заявила, че лично не е имала проблем с официалните власти, но там не е сигурно място и не може да се живее.

Липсват данни същата да е била обект на преследване от държавата, партия или организация, включително и недържавни субекти, да е имала проблеми свързани с религията, която изповядва или с етническата си принадлежност. В бежанската си история е заявила, че когато е започнала войната, правителството е започнало да издирва гражданите, които са създавали проблеми. Тогава са убили баща ѝ, а мъжът ѝ, с когото има развод, е напуснал страната за България. Тя напуснала нелегално С. в началото на 2019 г. с майка си и двете си дъщери за Л., където останала 5 години. Събраните в хода на административното производство доказателства не установяват обективни данни за преследване или за наличие на основателен страх от такова, дължащ се на раса, националност, убеждение, религия. В този аспект, съответен на изискванията на закона е изводът на административния орган за липса на основания, на които на жалбоподателката да бъде предоставен статут на бежанец. Доводи в тази насока не се излагат от жалбоподателката нито в жалбата, нито пред съда в проведените открити съдебни заседания.

По изложените съображения решението в частта, в която председателят на ДАБ- МС е отказал на основание чл.75, ал.1, т.2 от ЗУБ да предостави на Х. М. Б. статут на бежанец е законосъобразно и обжалването в тази част следва да бъде отхвърлено,

Съдът намира за правилна и преценката на административния орган относно основателността на молбата за предоставяне на хуманитарен статут на основание чл. 9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ.

Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция; 2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. В разглеждания случай жалбоподателката е напуснала доброволно, а не поради опасност да бъде осъдена на смъртно наказание или екзекуция или пък да бъде подложен на изтезание или нечовешко или унижително отнасяне или наказание (по смисъла на чл.9, ал.1, т.1 и 2).

Третото обстоятелство, което обосновава извод за предоставяне на хуманитарен статут е това по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ - наличие на тежки заплахи срещу живота и личността на чужденеца като цивилно лице поради безогледно насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. При преценката за наличието на тези основания, следва да се съобрази задължителното тълкуване на чл. 15, буква "в" от Директива 2004/83/ЕО, дадено в Решение от 17 февруари 2009 г. по дело № C-465/07 /Meki E. and Noor E. vs Straatssecretaris van Justitie /на разширен състав на Съда на Европейските Общности, по отправено от холандска страна преюдициално запитване за приложението на чл. 15 б. "в" от Директива 2004/83/ЕО на Съвета (приложимо и по отношение на действащата вече Директива 95/2011). В него е посочено, че съществуването на тежки и лични

заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи. Конкретизирано е, че съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава-членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. Също така, имайки предвид мотивите на решението по дело № С-465/07, въпреки че не е необходимо кандидатът да е персонално застрашен, за да се ползва от защита по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, то в колкото по-голяма степен кандидатът е в състояние да докаже, че е конкретно засегнат, поради фактори свързани със специфичните му лични обстоятелства, толкова по-ниска степен на насилие е необходимо да бъде установена, за да му бъде предоставена субсидиарна закрила и съответно - колкото по-малко той е в състояние да покаже, че лично би бил обект на насилие, толкова по-голяма степен на насилие следва да бъде установена.

В оспорения акт решаващият орган е посочил, че всички справки, изготвени до момента от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ, ясно показват, че обстановката по сигурността в С. е достигнала прага на всеобхватно насилие в рамките на вътрешен въоръжен конфликт, преминал в гражданска война. Изводите от обобщения анализ на посочената информация кореспондират със заявените от кандидатката причини за напускане и оставане извън държавата ѝ на произход.

От друга страна в оспорения акт е маркирано, че Х. М. Б. е пребивавала в държава, различна от държавата ѝ по произход - Л.. В тази връзка е посочено, че тя не е заявила, че има основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение в Л., където заедно с децата си е прекарала 5 години от живота си, без да съществува риск за сигурността им. Така отразеното следва да се приеме за мотиви, относно приложението на чл.75, ал.2, изр. първо от ЗУБ, макар и да не е цитирана разпоредбата.

Съдът намира, че преценката на ответника за предпоставките на по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ с прилагане на чл.75, ал.2, изр. първо от ЗУБ за жалбоподателката, е непълна и не са обсъдени всички относими към дефиницията „трета сигурна държава“ факти и обстоятелства, конкретно за кандидата в настоящото ѝ положение. Съгласно разпоредбата на чл.75, ал.2, изр. първо от ЗУБ при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Дефиницията на §1, т.9 от ДР на ЗУБ определя като „трета сигурна държава“, държавата различна от държавата по произход, в която чужденецът подал молба за статут, е пребивавал и едновременно: а) няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия,

националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или убеждение; б) е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; в) не е изложен на опасност от преследване, от изтезание или от нечовешко или унизително отнасяне или наказание; г) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от закрила като бежанец; д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

В случая е установено, че Х. М. Б. е пребивавала 5 години на територията на Л., но в оспореното решение не са изложени никакви мотиви и изводи, направени на базата на обективни факти, като дори в хода на производството не е била изисквана актуална справка относно Л.. В оспореното решение, решаващият орган се позовава единствено на справка за ситуацията в страната на произход – С., като е изследвал единствено общата ситуация в страната на произход. Не е извършена проверка на положението на жените в Л., с оглед конкретната бежанска история, изложена от оспорващата. Нещо повече, в оспореното решение не са посочени данни, от които да се направи заключение, че са налице достатъчно основания да се смята, че кандидатката ще бъде допусната до територията на държавата, в която е пребивавала - Л., ако бъде върната от Република България. По - скоро в случая би могло да се приеме, че след като Х. М. Б. е влязла нелегално в Л. и не се е регистрирала, същата няма да бъде приета на територията на Л., ако бъде върната там от българските власти. В съответствие с определението по §1, т.9 от ЗУБ за трета сигурна държава, в случая не е изяснено и дали при повторно пристигане в Л. за Х. М. Б. съществува риск да бъде върната в С..

С оглед изложеното, съдът счита, че преценката на ответника за предпоставките на чл.9 от ЗУБ, при прилагане на чл.75, ал.2, изр. първо във вр. с § 1, т.9 от ДР на ЗУБ за кандидатката е непълна и не са обсъдени всички относими към дефиницията "трета сигурна държава" факти и обстоятелства конкретно за сирийската гражданка. В този смисъл, административният орган следва да провери, дали при повторно пристигане в Л. на молителката ще ѝ бъде предоставена възможността за предоставяне на закрила, рискът от непредоставяне на такава, както и недопускане и съществува ли риск да бъде върната в С. при това положение. Обстоятелството, че Х. М. Б. е жена с две малолетни деца и е християнка безспорно е относимо за преценката на третата държава като сигурна. В този смисъл, следва да се провери какво е положението на сирийските граждани, които са християни и са потърсили международна закрила в Л.. Това обстоятелство трябва да се изследва отделно и по отношение на него трябва да се изложат конкретни мотиви.

По горните съображения отказът за предоставяне на хуманитарен статут, базиран на категоричен извод за Л. като „трета сигурна държава“ за жалбоподателката и постановяването на решение по реда на чл. 75, ал. 1 от ЗУБ, без да се обсъжда наличието едновременно на всички предпоставки от определението по §1, т.9, от ДР на ЗУБ за "трета сигурна държава", във връзка с чл.75, ал.2 от ЗУБ, представлява съществено нарушение на административно-производствените правила – отменително основание по чл. 146, т. 2 от АПК.

От друга страна, сигурността на държавата по произход търпи непрекъснато развитие и промяна, като всеки решаващ орган или съд следва да отчита ситуацията такава, каквато е към момента на решаване на спора пред него. В този смисъл и доказателствата за действителното положение, от които да се направи извод за сигурността за живота на търсещия убежище, следва да са актуални.

В случая обаче след постановяване на обжалваното решение на 24.10.2024г. в страната на произход на жалбоподателката Сирийската арабска република е настъпила съществена промяна в общественно-политическата обстановка. Пред съда е представена актуална справка за ситуацията в С. с вх. № МД-02-124/12.12.2024г. от която също се установява, че на 27 ноември 2024г. различни бунтовнически групи от С. С., под ръководството на ислямската група "Х. Т. ал. Ш." (Н. Tahrir al-Sham, HTS), заедно с подкрепяни от Турция милиции, започват настъпление към региони под правителствен контрол и успяват да превземат големи територии. На 8 декември 2024г. водените от HTS бунтовници обявяват, че са влезли ви в [населено място] и са освободили задържаните в най-известния затвор в страната "С.". Б. А. се е оттеглил, отлетял е за Русия, където е получил убежище, а лидерът на HTS А. М. ал Г. е пристигнал в Д.. На 09 декември 2024г. бунтовниците заявяват, че техните сили са близо до установяване на пълен контрол над Д..

Според представената справка междувременно конфликтът продължава в други части на С. и HTS и техните съюзници съобщават, че техни сили напредват в западната провинция Д. ал Зор. Подкрепяните от Турция, бунтовнически фракции, сражаващи се под флага на Сирийската национална армия (SNA), също напредват северозападно от А. към територия, държана от ръководените от курдите Сирийски демократични сили (SDF).

И. потвърждава, че атакува предполагаеми правителствени обекти за химическо оръжие и ракети в С.. И. също така запазва военно присъствие в доскоро демилитаризираната зона на Г. възвишение. Бивши лоялни на А. изглежда все още контролират средиземноморското крайбрежие и планините в западната част на страната.

На 8 декември 2024г. турската армия е атакувала позиции на SDF в М.. Според ООН към 5 декември 2024г. между 60000 и 80000 души в С. С. са избягали от продължаващите боеве между SDF и SNA. САЩ обявяват, че на 08 декември 2024г. са атакували десетки позиции на "Ислямска държава" (ИД) в централна С. и поразените цели са 75. Според доклад от 08 декември 2024г. израелската армия е навлязла на сирийска територия отвъд анексираните Г. възвишения за пръв път след войната през октомври 1973г., а израелските военновъздушни сили атакуват няколко военни съоръжения в С., съдържащи запаси от стратегически оръжия, елементи от руските системи за противовъздушна отбрана, арсенал от балистични ракети земя-земя. И. признава, че израелските войски заемат някои позиции отвъд буферната зона, въпреки че отрича настъпление към Д..

Както е посочил и ВАС в Решение № 441 от 16.01.2025г. по адм. д. № 7597/2024г. на ВАС, предвид специфичните обществени отношения, регулирани от Закона за убежището и бежанците и предвид това, че предоставянето на хуманитарен статут на чужденец по чл. 9 от ЗУБ е в пряка

зависимост от политическата ситуация в държавата по произход, която често е динамична и бързо променяща се, при преценка законосъобразността на отказа да се предостави такъв статут съдът следва да вземе предвид всички данни за положението в чуждата държава, включително и новите факти и обстоятелства, настъпили в хода на съдебното производство по обжалване на административния акт. С оглед специалната разпоредба на чл. 9, ал. 3 от ЗУБ наличието или липсата на реална опасност от тежки посегателства за чужденеца следва да бъде преценявана и на база събития, настъпили след като същият е напуснал държавата си по произход - т.е. и към момента на евентуалното му бъдещо връщане в С..

По изложените съображения съдът намира, че оспореното решение на председателя на ДАБ е незаконосъобразно в частта на произнасяне по хуманитарния статут и следва да се отмени като преписката се върне за ново произнасяне по молбата за закрила на Х. М. Б. относно хуманитарния статут. При произнасянето по молбата да се преценят съобразно изискването на чл.75, ал.2 от ЗУБ всички относими факти, свързани с личното положение на кандидатстващото лице - Х. М. Б., с държавата ѝ по произход като се изследват предпоставките на дефиницията "трета сигурна държава" за Л., в частност дали при повторно пристигане ще ѝ бъде предоставен достъп до режим на временна закрила и съществува ли риск да бъдат върнати в С., като и в състояние ли е Л. да осигурява закрила на кандидатите като им предоставя съответните права и услуги.

В мотивите на решението административният орган следва да мотивира и приложението на принципа "забрана за връщане" (non-refoulement). В чл.4, ал.3 от ЗУБ е предвидено, че чужденец, влязъл в Република България, за да поиска закрила, или който е получил закрила, не може да бъде връщан на територията на държава, в която са застрашени неговият живот или свобода по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или той е изложен на опасност от изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание. В позицията на ВКБООН относно връщането в Сирийската арабска република от 16 декември 2024г, публикувана на сайта му, с която Република България чрез официалните си органи следва да се съобрази, към настоящия момент С. продължава да бъде засегната от: нападения и насилие в части на страната; широкомащабно вътрешно разселване; замърсяване на голяма част от страната с остатъци от военни експлозиви; разрушена икономика и широкомащабна хуманитарна криза. Правото на собственост е силно засегнато от широко разпространени набези над домове, земя и собственост през последното десетилетие. На този фон ВКБООН продължава да призовава държавите да не връщат принудително сирийци в която и да е част на С. и да ги призовава да позволят на цивилните лица, бягащи от С. достъп до тяхната територия, да им гарантира правото да търсят убежище и да осигурят спазването на принципа на "забрана за връщане" по всяко време. В заключение ВКБООН не счита, че условията за прекратяване на международната защита на сирийците към настоящия момент са изпълнени.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, I отделение, LXV състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 11030/24.10.2024г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет в частта, в която е отказано предоставянето на хуманитарен статут на Х. М. Б., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на С..

ИЗПРАЩА делото като преписка в тази част на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет за произнасяне съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящето решение.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Х. М. Б., ЛНЧ [ЕГН], срещу Решение № 11030/24.10.2024г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет в останалата част, в която е отказано да ѝ се предостави статут на бежанец.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от съобщението на страните.

Съдия: